[BAMS 0323] **Sub. Code : 1353**

FIRST PROFESSIONAL B.A.M.S. DEGREE EXAMINATION – MARCH 2023

(OCTOBER 2022 EXAM SESSION)

संस्कृतम्

Paper III — SANSKRIT

Q.P. Code* : *641353

Time : Three hours **Maximum : 100 marks**

Answer ALL questions.

I. सविस्तरत : **(2 × 15 = 30)**

1. अधोदत्त श्लोकानां पदविभाग:, अन्वय:, भावार्थ:, व्याकरण विशेषा: च दीयताम्।

   (a) योऽनायास: श्रमो देहे प्रवृद्ध: श्वासवर्जित:।

   क्लम स इति विज्ञेय इन्द्रियार्थबाधक:।।

   (b) पुण्डरिकेण सदृशं हृदयं स्यादाधोमुखम्।

   जाग्रतस्तद्विकसति स्वपतश्च निमीलति।

   (c) अग्नि: सोमो वायु सत्वंरजस्तम: पञ्चन्द्रियाणि भूतात्मेति प्राणा:।

2. संज्ञाप्रकरणं विशदयत।

II. टिप्पर्णी रचयताम्। **(10 × 5 = 50)**

1. 'अ' इति अष्टादशानां संज्ञा।

2. चिकित्सा नास्ति निष्फला।

3. शौंच पञ्चविधं स्मृतम्।

4. 'तद्' (पुं) तथा 'नदी' विभक्ति वचनान्तं दीयताम्।

5. ब्राह्मणी नकुल कथाया: सार: दीयताम्।

6. श्लोकस्य पदविभाग: कुरुत।

   'दृष्टिश्च रोमकूपश्च न वर्धन्ते कदाचन।

   ध्रुवान्येतानि मर्त्यानामिति धन्वन्तरेर्मतम्'।।

7. आङ्गिल भाषायां अनुवादनं कुरुत।

(a) पिता पुत्राय क्रुध्यति। (b) कूपस्य उदकं शीतलम् आसीत्।

(c) राजा विदूषकम् आह्वयति। (d) पञ्चतन्त्रस्य रचनाकार: विष्णुशर्मा।

(e) अग्निरेव धूमस्य हेतुर्भवति।

8. संस्कृते अनुवादनं कुरुत।

(a) Dhayalan is milking the milk from the cow

(b) He was praised by the principal

(c) Devotees bring flowers to the temple

(d) At hermitages, the sage alone is the preceptor.

(e) There is happiness on account of wealth.

9. प्रयोग परिवर्तनम् कुरुत।

(a) विहगा: डयन्ते। (b) चोरों धनं हरत:।

(c) त्वया उत्पलं दृश्यते। (d) शिव: शत्रून् जयति।

(e) वृद्धेन बालै: सह न क्रीड्यते।

10. प्रत्ययान् मेलनं कुरुत।

(a) अज + टाप् (b) दृढ + तरप्

(c) वन्द् + शानच् (d) हस् + शतृ

(e) खेल् + क्त्वा

III. लघूत्तरं दीयताम्। **(10 × 2 = 20)**

1. पञ्चतन्त्रे उक्त तन्त्रस्य नामानि लिखत।

2. संशोधयत :-

(a) मे भ्राता आगत:। (b) भवानस्य किं नाम?

3. सन्धिं विघट्टयत :-

(a) अमी ईशा: (b) वृक्षच्छाया

4. समस्त पदं दीयताम् :-

(a) अष्टानां गवानां समाहार: (b) यूपाय दारु:

5. सन्धिं कुरुत :-

(a) वाक् + हरिः (b) सुधी + उपास्यः

6. संशोधयत :-

(a) माणवके धर्मं ब्रूते। (b) पादस्य खञ्जः।

7. उपसर्गः के?

8. विग्रह वाक्यानि दीयताम् :-

(a) व्याघ्रभयम् (b) मासपूर्वः

9. संस्कृते वाक्यानि लिखत :-

(a) विना (b) पश्यति

10. सन्धिं कुरुत :-

(a) मनोरथः (b) शिवोऽर्च्यः